

“De Vergulde Swaen”

Mededelingenkrant
Historische Vereniging Zwijndrecht

13e jaargang • nummer 2 (50) • juni 2016

verleden dat herleeft, is altijd toekomst...

Oudheidkamer “De Vergulde Swaen” - Rotterdamseweg 53-55 - Tel. 078-6125681 - www.swaen.org
Tevens secretariaat van de Historische Vereniging Zwijndrecht

50ste Mededelingenkrant

Deze mededelingenkrant is de 50ste editie van een reeks, waarvan het eerste nummer in mei 2003 werd gepubliceerd. Zoals in die eerste editie werd vermeld is *De Vergulde Swaen Mededelingenkrant* een smelteling en voortzetting van de *Mededelingen* van de Historische Vereniging Zwijndrecht, en *De Vergulde Swaen Vrijwilligerskrant*.

Bij de start werd de ambitie uitgesproken de krant 4 maal per jaar te laten verschijnen, hetgeen tot dusver vrijwel volledig is gelukt. De lustrumeditie die nu voor u ligt inspireerde onze vormgever tot het, vanuit de losse pols, rondom de tekst op deze pagina, wat rondstrooien met eerdere publicaties.

Van de voorzitter

Met genoeg presenteren wij u de tweede Mededelingenkrant van 2016. Dat genoeg zit 'm vooral in het feit dat de Krant verschenen is. Want de samensteller en uitgever, ons bestuurslid PR/Communicatie Leo van Namen, zit ernstig in de *lappenmand*, maar heeft desondanks toch kans gezien om de productie ter hand te nemen. Complimenten voor Leo en vooral beterschap gewenst. Het afgelopen kwartaal hebben bestuurders en vrijwilligers de gebruikelijke taken uitgevoerd. De Algemene Ledenvergadering vroeg dit keer veel voorbereidingstijd, temeer omdat er nieuwe statuten behandeld moesten worden. We kijken ook terug op geslaagde activiteiten, waaronder lezingen, publicaties en in het bijzonder de expositie *Schokbeton*. Inmiddels is een nieuwe

tentoonstelling geopend over *Clement Bezemer, een bevlogen kunstenaar*. Over de ALV, de exposities en vele andere activiteiten leest u diverse artikelen in deze krant. In de herfst zal de tentoonstelling *Historisch Zwijndrecht* starten, een expositie van oude ansichtkaarten, gerelateerd aan de presentatie van een fotoboek met dezelfde titel. Het boek dat in oktober 2016 verschijnt omvat een 100-tal geïllustreerde verhalen zoals die de afgelopen vijf jaren gepubliceerd zijn in weekblad *De Kombinat*. Kortom: het voorjaar is voorbij; de zomer staat voor de deur; lang leve deel twee van 2016. We hebben er zin in.

Jan van Dalen, voorzitter

Daan Groeneveld Lid van Verdienste HVZ

Daan Groeneveld heeft (tussentijds) afscheid moeten nemen als bestuurslid van zowel de HVZ als de SVS. Een heftige aanval op zijn gezondheid, eind 2014, heeft het hem onmogelijk gemaakt nog langer deel uit te maken van het bestuur. Ook na zijn herstelperiode bleek doorgaan geen optie meer. Heel erg jammer. Allereerst voor hem zelf, maar ook voor de Historische Vereniging. Daan was verantwoordelijk voor de huishoudelijke dienst, planning van de vrijwilligers, onderhoudswerkzaamheden en tevens onze *steun en toeverlaat*

Daan ontvangt de oorkonde als lid van verdienste.

<vervolg van Daan Groeneveld Lid van Verdienste HVZ>

bij het inrichten van exposities. Jaren achtereenvolgens heeft Daan zijn stempel gedrukt op al deze werkzaamheden. En met heel veel succes. Bovendien was Daan de laatste jaren ook lid van het Stichtingsbestuur van De Vergulde Swaen.

We zijn hem veel dank verschuldigd en daarom redenen genoeg voor het bestuur om hem te benoemen tot Lid van Verdienste van de Historische Vereniging Zwijndrecht. Een titel die tot nu toe alleen nog maar was toegekend aan Piet van Rietschoten, de vorige voorzitter van de HVZ. Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 23 maart jongstleden, is hem, in het bijzijn van zijn vrouw Joke, de oorkonde uitgereikt, aangevuld met bloemen en een woord van dank. Daan herhaalde in zijn dankwoord dat het hem veel pijn gedaan heeft dat hij vanwege zijn gezondheid genoodzaakt was te stoppen. Temeer omdat hij het organiseren en bestuurswerk met zeer veel genoegen en plezier heeft gedaan. Met zijn onderscheiding was hij zeer verguld. Deze krijgt dan ook een ereplaatsje in zijn woning. We zullen Daan missen.

Klazien Odekerken verlaat bestuur HVZ, maar...

Dankwoorden en een bloemetje voor Klazien bij het afscheid als bestuurslid.

Klazien Odekerken moest tijdens de laatstgehouden ALV, vanwege haar maximale bestuursperiode (3 keer 3 jaar), *het veld ruimen*. Heel jammer voor ons allen, want Klazien had met de portefeuille *presentaties en exposities* een sleutelrol binnen het bestuur. Omdat er niet direct een opvolger beschikbaar is, zijn we met Klazien overeengekomen dat zij, zonder lid te zijn van het bestuur, haar werkzaamheden in de Werkgroep Exposities handhaaft en dat naar een oplossing zal worden gezocht, dan wel dat we de optie afwachten voor een herbenoeming in het volgende kalenderjaar. Zowel Klazien als de aanwezige leden zijn met dat voorstel akkoord gegaan. Dank aan Klazien voor (allereerst) haar jarenlange inzet voor de HVZ en (ten tweede) haar medewerking aan de oplossing die nu gevonden is voor continuïteit binnen de werkgroep Exposities.

Bram Schenkel rapporteert omtrent financiële situatie HVZ.

Kort verslag van de Algemene Ledenvergadering van de HVZ d.d. 23 maart 2016

Om 20.15 uur opent de voorzitter, Jan van Dalen, de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom. De opkomst van 45 leden is een verheugend aantal te noemen en overtreft de belangstelling van vorig jaar.

Het jaaroverzicht van de secretaris en de notulen van 2015 worden goedgekeurd. Het financiële verslag wordt besproken en eveneens goedgekeurd. Onze penningmeester Bram Schenkel kan gelukkig een positief beeld rapporteren omtrent de financiën van de vereniging.

Van het bestuur zijn vier personen aftredend, waarvan twee herkiesbaar. Jan van Dalen en Rob Kaim worden herkozen. Klazien Odekerken is niet herkiesbaar, maar wordt gevraagd haar werkzaamheden te willen blijven uitvoeren tot 2017. Zij gaat hiermee akkoord.

Het jaarplan 2016 en 2017 wordt toegelicht. Als belangrijkste onderwerp voor deze avond zijn de aanpassingen van de statuten van de HVZ. Vooraf zijn de statuten en het huiselijk reglement aan alle leden verstrekt via de Mededelingenkrant. Alleen de leden kunnen toestemming verlenen om de statuten te wijzigen. In de oude statuten werd over het aantal stemmen, dat nodig is, gesproken; namelijk 2/3 van het aantal stemmen van de aanwezigen, waarbij ook nog eens 2/3 van het totaal aan leden aanwezig zou moeten zijn. Met de aanwezige 45 leden is dus geen wijziging mogelijk. Daarom is een tweede vergadering belegd. In de nieuwe statuten is het aantal stemmen verlaagd naar 3/4 van het aantal geldig uitgebrachte stemmen (art. 15.3) van de aanwezige leden. Notaris mr. A.C. Goedegebuure geeft uitleg over de wijzigingen in de statuten. In de bespreking worden diverse vragen gesteld en beantwoord.

Om 22.00 uur sluit de voorzitter de vergadering, nodigt de aanwezigen uit voor een drankje in de gelagkamer.

Kort verslag van de Algemene Ledenvergadering van 6 april 2016

Aanwezig: 22 personen.

De voorzitter, Jan van Dalen, opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. In deze vergadering worden alle vragen van de vorige vergadering nogmaals doorgenomen en beantwoord. Stemming over de nieuw opgestelde statuten wordt gehouden, waarmede unaniem wordt ingestemd. De vergadering wordt vervolgens gesloten.

Clement Blacquièrè –
waarnemend secretaris

Notaris Anca Goedegebuure
beantwoordt vragen over de
nieuwe statuten.

Expositie Clement Bezemer geopend

Op 20 mei is de expositie over de Zwijndrechtse kunstschilder Clement Bezemer geopend. Voorafgaand aan de opening heette HVZ-voorzitter Jan van Dalen de genodigden welkom, waarna Clements' dochter Hilde de levensloop van het gezin Bezemer schetste. Hilde bedankte de HVZ om 12 jaar na de vorige expositie opnieuw aandacht aan het werk van haar vader te schenken. Als waardering voor de aandacht die de HVZ aan Clement Bezemer nu weer schenkt, meldde Hilde dat de familie heeft besloten oud-Zwijndrechts werk dat zij nog bezitten, afgestaan zal worden aan de Historische Vereniging. Symbolisch vond de overdracht plaats met de overhandiging van een tekening van de Pietermankerk aan HVZ-voorzitter Jan van Dalen, die zijn grote dank uitsprak voor de toegezegde kunstwerken. Vervolgens verrichtte Hilde samen met zus Ank de openingshandeling, door het onthullen van het enige zelfportret dat Clement heeft gemaakt in 1942. Over het werk en leven van Clement Bezemer zal in de volgende mededelingenkrant uitgebreider worden geschreven.

De getoonde werken zijn afkomstig uit de collectie van de dochters Bezemer, uitleen van particulieren en het depot van De Vergulde Swaen, waardoor een compleet beeld ontstaat van het werk van deze veelzijdige kunstenaar. U bent als

Dochters Hilde (l) en Ank (r) openen expositie met onthulling zelfportret Clement Bezemer.

leden van de historische vereniging dan ook van harte uitgenodigd de expositie te bezoeken en schroom niet om mogelijk geïnteresseerde familieleden of kennissen mee te nemen. De expositie is tot en met 18 september 2016 te bezoeken op de bekende locatie van De Vergulde Swaen, op woensdagen en zaterdag van 10.00-16.00 uur, zondags van 14.00-17.00 uur. Let wel op de zomersluiting van 20 juli t/m 21 augustus!

Werkgroep genealogie

Het afgelopen half jaar hebben verschillende leden de interesse-avonden van de werkgroep genealogie bezocht. De heer Boertje is over een periode van jaren meerdere malen bij ons langs geweest voor gegevens van zijn stamboom, hij was op zoek naar onder andere diverse aktenummers, waarbij wij hem veelal hebben kunnen helpen. Piet de Rijke heeft een complete stamboom aangeleverd van de familie de Haas, de moeders kant van Piet, genaamd: Mijn naam is Haas. Begin 2015 hebben we voor Leen Tempelaar een Parenteel (afstammelingenoverzicht) gemaakt en hebben dit met hem doorgenomen.

Mocht u ook geïnteresseerd zijn in stamboomonderzoek dan bent u welkom op de interesseavonden, die elke derde dinsdag van de maand (met uitzondering van juli en augustus) in De Vergulde Swaen gehouden worden.

Naast gegevens die veelal te vinden zijn op internet beschikt de werkgroep over verschillende bestanden met specifieke en unieke gegevens over Zwijndrecht-naren.

De heren Boertje (l) en De Rijke (r), met werkgroep lid Bert van Es.

IN MEMORIAM

Koen Boot

1936 - 2016

Op 19 februari 2016 overleed Koen Boot. Hij werd geboren in Alphen aan den Rijn op 4 november 1936 en kreeg de voornamen Co Henk Jan Kees (C.H.J.K.).

Ik mocht hem 13 jaar geleden leren kennen in het bestuur van de HVZ, waar hij vanaf 2001 penningmeester was. Hij was de degelijke, precieze, betrouwbare en wijze man die bijna over alles wel een mening had. Hij paste met grote nauwkeurigheid op de uitgaven van de vereniging. Ook veel andere zaken werden door hem gedaan. Hij stond achter de bar en zat in de schoonmaakploeg. Tevens werden de Mededelingenkrant en Swindregt Were door hem gedistribueerd.

Koen en zijn vrouw Evelien hebben veel voor de vereniging mogen betekenen. De laatste jaren, toen hij al ziek was, kwam hij nog regelmatig kijken in De Vergulde Swaen. Hij leefde met alles intens mee.

Dankbaar maakten we gebruik van het bezoekersoverzicht dat hij elk jaar samenstelde. Met veel respect zien we terug op wie hij was en wat hij voor de vereniging heeft gedaan.

Clement Blacquièrè

Schokbeton, meer dan een expositie

We kijken terug op een zeer geslaagde expositie over het oer Zwijndrechtse bedrijf *Schokbeton*. Met een bezoekersaantal boven de 1200 mag deze tentoonstelling zich rekenen tot de toppers van de afgelopen jaren. Daarbij past grote dank aan onze vrijwilliger Bas Los, die samen met Ulco van der Veen, de expositie heeft samengesteld en die beiden ook nog bijna alle openingsdagen aanwezig waren voor uitleg en toelichting. Maar het was zeker niet alleen een tentoonstelling. Rondom het thema Schokbeton werden tal van activiteiten georganiseerd.

Met Lucas van Zuijlen als drijvende kracht werd er een travel seminar georganiseerd langs locaties in binnen- en buitenland, die een historische band hebben met Schokbeton. Als onderdeel van dit programma werd er op 2 maart een lezing gegeven in De Vergulde Swaen door Jack Pyburn (USA), Ronald Stenvert en Lucas van Zuijlen. In de reeks presentaties werd duidelijk dat Schokbeton letterlijk een wereldwijd product is geworden. De verspreiding in de USA werd duidelijk uit de lezing van Jack Pyburn die aangaf waar meerdere fabrieken van *Sjokbeton* in de Verenigde Staten waren gevestigd.

Op de middag van dezelfde dag had loco-burgemeester/wethouder Mr. R. (Robert) Kreukniet het eerste exemplaar in ontvangst genomen van een fietsroutekaart langs werken van Schokbeton in Zwijndrecht. De fietsroute, die start bij

Sprekers (v.l.n.r.) Ronald Stenvert, Jack Pyburn en Lucas van Zuijlen.

De Vergulde Swaen, voert in anderhalf uur langs 25 interessante plekken waar huizen, flats of anderszins met Schokbeton gerelateerde objecten zijn te zien. De kaart is samengesteld door Bas Los en Ulco van der Veen, geproduceerd door Lucas van Zuijlen en is mede mogelijk gemaakt door de Gemeente Zwijndrecht. Op de binnenplaats van De Vergulde Swaen overhandigde Lucas het eerste exemplaar van de kaart aan wethouder Robert Kreukniet, waarbij het gezien de toen heersende weersomstandigheden niet helemaal zeker is of de wethouder direct aansluitend de route geheel heeft gefietst. Rechts op de foto staat een *schokbetonnen* paaltje, zoals die eerder het Raadhuisplein omrandden en dat nu het startpunt is van de fietsroute. De fietsroutekaart is gratis af te halen bij de balie van het gemeentehuis en in de Vergulde Swaen tijdens de openingsuren.

Wethouder Kreukniet ontvangt eerste exemplaar fietsroute.

Schokbetonspecialisten): Bas Los (l) en Ulco van der Veen (r).

Vakantiesluiting De Vergulde Swaen

In de vakantieperiode is De Vergulde Swaen van 20 juli t/m 21 augustus gesloten. Het bestuur van de HVZ wenst alle vrijwilligers en leden een bijzonder plezierige en zonnige vakantie. Wij hopen velen van u (voor of na) de vakantie te mogen treffen bij de indrukwekkende tentoonstelling van het werk van de Zwijndrechtse kunstenaar Clement Bezemer.

Zwijndrecht, van buurtwinkel naar buurtsuper

Binnenkort publiceert Kees Popijus een boek over de Zwijndrechtse middenstand, met bovenstaande titel. Het ontstaan van veel kleine middenstanders vanaf 1945 tot 1980 wordt beschreven; wie was de eigenaar en waar en wanneer was het bedrijf gevestigd. Het boek laat zien dat men in die periode voor vrijwel alles in Zwijndrecht terecht kon zonder op de grote stad aangewezen te zijn. Het geheel is geïllustreerd met ruim 150 unieke foto's. Vrijwel alle foto's zijn nog niet eerder gepubliceerd. Het 116 pagina's tellende boek kost € 19,95 en is vanaf 13 juni 2016 o.a. te koop in De Vergulde Swaen

Zwijndrecht krijgt gemeentelijke monumentenlijst (1)

Al geruime tijd overweegt de gemeente Zwijndrecht een aantal objecten (bouwwerken en/of gebieden) aan te wijzen als gemeentelijk monument, naast de door het rijk aangewezen rijksmonumenten. Alhoewel de discussie over de gemeentelijke monumentenlijst reeds eerder is gestart, worden in dit eerste artikel een aantal acties vanaf 2008 tot voorjaar 2016 beschreven. Na recent overleg tussen de gemeente en de HVZ is de verwachting dat in de zomer van 2016 besluitvorming zal plaatsvinden door de gemeenteraad. Over de uiteindelijke besluitvorming en de gevolgen voor bezitters van een aangewezen monument, zal verslag worden gedaan in een tweede artikel in de volgende mededelingenkrant.

*Aanbieding
HVZ-schouwlijst,
zomer 2009.*

Schouwlijst HVZ 2009

Op 20 oktober 2008 verzoekt de gemeente de HVZ medewerking te verlenen bij de inventarisatie van objecten die in aanmerking zouden kunnen komen als gemeentelijk monument. Vanuit bestuur en vrijwilligers van de HVZ wordt een werkgroep van 9 personen geformeerd, die vanaf november 2008 tot februari 2009 geheel Zwijndrecht rondgaat en inventariseert welke objecten qua leeftijd en betrokkenheid bij Zwijndrecht in aanmerking zouden kunnen komen voor de monumentenlijst. Omdat Heerjansdam eerder al een gemeentelijke monumentenlijst had opgesteld werd hier niet geschouwd. Voor de onderverdeling van de objecten werd een classificatie gebruikt: Openbare gebouwen; Religieuze gebouwen; Onderwijsgebouwen; Industriële objecten; Privaat- of woongebouwen; Agrarische opstallen; Brug of waterkering; Straat of plein; Palen en hekwerken; Groenvoorziening. Een aparte lijst werd opgesteld voor kunstwerken. Van ieder object werd het bouwjaar, de oorspronkelijke en de huidige functie vastgelegd alsmede werd per object relevante achtergrondinformatie beschreven. Het resultaat was een schouwlijst die tenslotte ruim 250 objecten omvatte. Namens de HVZ bood werkgroep lid Rob de With in juni 2009 de schouwlijst aan aan de toenmalige burgemeester Antoin Scholten en de eveneens toenmalige wethouder Peter van Stekelenburg. Met de schouwlijst werd niet beoogd alle geïnventariseerde objecten de status van gemeentelijk monument te geven. De lijst is bedoeld om behulpzaam te zijn bij de selectie die uiteindelijk zal leiden tot het aanwijzen van gemeentelijke monumenten.

Inventarisatie Erfgoedhuis 2010

Als vervolg op de schouwlijst gaf de gemeente in het voorjaar van 2010 het Erfgoedhuis Zuid-Holland opdracht een **quick scan** uit te voeren ter voorbereiding van de besluitvorming rond de gemeentelijke monumentenlijst. Gevraagd werd om een *gemotiveerde en onderbouwde selectie van cultuurhistorisch*

waardevolle objecten. Als uitgangspunt werd gekozen voor het landelijk uitgevoerde Monumenten Inventarisatie Project (MIP) uit 1990. In dit project beschouwde men de zogenaamde jongere bouwkunst en stedenbouw van 1800 tot 1945. Daarnaast selecteerde het Erfgoedhuis een 25-tal objecten uit de schouwlijst van de HVZ om deze mee te nemen in hun onderzoek. De quick scan betrof zodoende circa 75 objecten. Het veldwerk is uitgevoerd in de periode van maart tot juli 2010. Objecten zijn vanaf de openbare weg gefotografeerd en op basis van een aantal selectiecriteria gewaardeerd. Bij het waarderen van de objecten maakt het Erfgoedhuis gebruik van algemeen gangbare criteria, zoals: Cultuurhistorisch (Situering, Architectuur, Historie); Gaafheid; Zeldzaamheid. Deze indeling kent in totaal 18 (sub)criteria, waarvoor per criterium maximaal 5 punten worden toegekend en zodoende de maximale score per object op 90 uitkomt. Alhoewel niet op een exact wetenschappelijke wijze de cultuurhistorische waarde wordt bepaald, is het wel een betrouwbare methode om een rangorde aan te brengen in de waarde van de verschillende objecten. Het is een gangbare waarderings-

Lantaarn Bernhardstraat/Bruinelaan: cultuurhistorisch object.

systematiek die gemeentes kunnen gebruiken voor het maken van beleidsmatige keuzes. Ook de gemeente Zwijndrecht zal de beleidsbeslissingen voor het monumentenbeleid mede baseren op het onderzoek van het Erfgoedhuis.

Herstart project medio 2015

Nadat het jaren stil is geweest rond het project werden er medio 2015 door verschillende raadsfracties vragen gesteld over het uitblijven van een gemeentelijk monumentenbeleid. In een reactie daarop werd door wethouder Aaike Kamsteeg de herstart en afronding van het project toegezegd. Tevens gaf de wethouder nadrukkelijk aan participatie van de HVZ daarbij belangrijk en noodzakelijk te achten. Dit leidde ertoe dat de HVZ werd gevraagd te participeren in de ambtelijke werkgroep die hiervoor verantwoordelijk is gesteld.

Aula begraafplaats, gebouw met de hoogste monumentale score.

Een eerste overleg vond plaats in december 2015. Namens de HVZ namen Clement Blacquièrre, Jan van Dalen en Leo van Namen deel, waarbij Kees Popijus tevens door de gemeente was uitgenodigd. Tot aan april 2016 heeft het overleg 3 maal plaatsgevonden.

Criteria voor gemeentelijk monument

Het Erfgoedhuis hanteert een grenswaarde van 41 punten gesteld. *Objecten die op of boven deze grens scoren, behoren tot de selectie van potentiële gemeentelijke monumenten.*

Met 80 punten krijgt de aula bij de begraafplaats de hoogste score. De meeste als monument aan te merken gebouwen komen, zoals te verwachten, voor op de **historische assen** van o.a. het Veerplein, de Rotterdamseweg en de Bruinelaan. Naast gebouwen worden ook andere **objecten** aangemerkt als cultuurhistorisch relevant en in de scorelijst meegenomen. Voorbeeld hiervan is het pleintje met lantaarn (score 60) bij de Prins Bernhardstraat/Bruinelaan. Onze panden van De Vergulde Swaen komen uit op een score van 46 en vallen nog net binnen de grens die het Erfgoedhuis hanteert om een pand aan te merken als monument. Naast individuele gebouwen/objecten zijn ook enkele gebieden met cultuurhistorische waarde benoemd.

SBCgebouw als monument uit de naoorlogse architectuur.

Voorbeeld hiervan is tuindorp Meerdervoort, waarbij de waarde wordt bepaald door de ruime opzet en structuur van de wijk als geheel. De tot dusver beschouwde panden en objecten zijn allen gebouwd in de periode van 1800 tot 1945. De gemeente heeft aanvullend onderzoek gedaan naar cultuurhistorisch waardevolle objecten uit de naoorlogse architectuur. Aan daarvoor in aanmerking komende objecten is met de bekende systematiek een score toegekend en kunnen deze objecten ook aan de monumentlijst worden toegevoegd. Voorbeeld daarvan is het als *SBC-gebouw* (score 72) bekendstaand gebouw nabij winkelcentrum Walburg. Bij dit artikel vindt u afbeeldingen van de diverse besproken gebouwen, objecten en gebieden.

Meerdervoort, gebied met cultuurhistorische waarde.

Na de diverse overleggronden was het medio april 2016 zo ver dat het beleid m.b.t. gemeentelijke monumenten geformuleerd kon gaan worden, om vervolgens de gemeenteraad hierover te laten beslissen. Afsproken is dat voorafgaand aan de besluitvorming in de raad de stukken eerst besproken zullen worden in de werkgroep. Bepaald zal worden bij welke score een gebouw/object de status van gemeentelijk monument krijgt. Rechten en plichten van gebouweigenaren zullen vastgelegd moeten worden. Procedures m.b.t. het omgaan met monumentale objecten zullen aan diverse bestemmingsplannen toegevoegd moeten worden. De definitieve besluitvorming in de gemeenteraad hieromtrent zal in de volgende mededelingenkrant beschreven worden.

De terugblik van Arie van Namen

door Leo van Namen

Deze terugblik gaat over Arie van Namen (1926), jongste kind uit het gezin van Leendert van Namen. Beschreven wordt hoe hij opgroeide in Zwijndrecht tot aan het moment dat hij in 1951 tussentijdse bezoeken en de periodes dat hij na zijn Thans nog steeds woonachtig in Zuid-Afrika

besloot te emigreren naar Zuid-Afrika. Aan de orde komen zijn pensionering tijdelijk in Zwijndrecht woonde. vierde hij maart 2016 daar zijn 90e verjaardag.

Arie Antonie van Namen wordt op 16 maart 1926 geboren als negende kind van Leendert van Namen en Leentje Dirksje Hollemans. Het gezin kenmerkt zich als een normaal plattelands gezin in Nederland van de 20-er jaren in de vorige eeuw. Ondanks de dreigende omstandigheden van depressie en armoede was het negende kind welkom en werd binnen de levensovertuiging van de ouders gezien en aanvaard als de wil van God. Arie groeit op in de 20-er en 30-er jaren, een periode die wordt gekenmerkt door crisis, armoede en werkeloosheid. Met hardwerkendheid wordt gepoogd het hoofd boven water te houden, zes dagen per week wordt er stug doorgewerkt. Zondag is werkelijk een rustdag, zijn gasten welkom om aan te schuiven bij het eten, dat wel al op zaterdag is bereid.

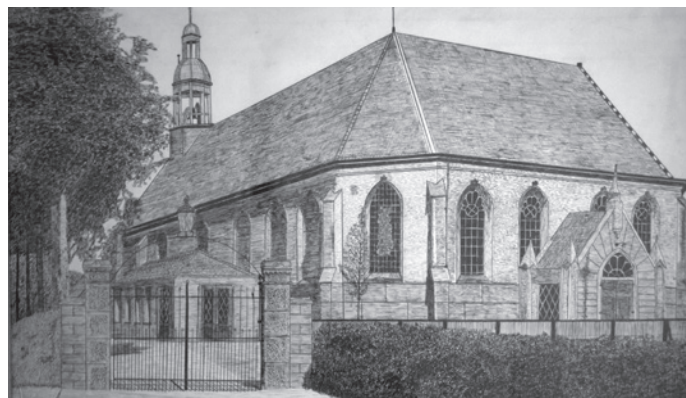
Als direct gevolg van de godsdienstige overtuiging is in huize Van Namen een harmonium aanwezig. Soms op zaterdagavond, maar standaard op zondag wordt het harmonium door vader bespeeld. Op 7 jarige leeftijd behaalt Arie, zoals hij dat zelf noemt, de eerste overwinning door zelfstandig Psalm 81 op het harmonium te spelen. Gezien deze muzikaliteit wordt besloten dat Arie op orgelles moet en daarvoor is in Zwijndrecht het aangewezen adres: Meneer Cor Visser. In de week van zijn tweede orgelles wordt Arie 8 jaar en na 9 maanden is hij zover gevorderd dat bij de Nieuwjaarskerkdienst van 1935 in de Oude Kerk het orgel door hem wordt bespeeld. Op dit moment realiseert Arie zich nog niet dat (orgel)muziek zijn verdere leven grotendeels zal gaan bepalen. In de volgende jaren worden de orgellessen voortgezet en in 1939 (Arie is dan 13 jaar) stelt Cor Visser voor het examen te gaan voorbereiden voor het: *Getuigschrift voor de praktijk van Kerk-Orgelspel*. Op 31 juli 1940 wordt met goed gevolg het examen afgelegd en meldt een plaatselijke krant dat de *jongste gekwalificeerde kerkorganist van het land* in Zwijndrecht woonachtig is.

In deze periode begint Arie ernstig aan de toekomst te denken. Wordt het een loopbaan in de muziek, of deelname in de bedrijven van vader en broers. In 1941 worden in een familieberaad tussen vader en de vier oudere broers de verschillende bedrijfsactiviteiten verdeeld. Zonder hem daar zelf in te kennen wordt voor

Arie als baby (1926).

Arie, als vijfde zoon in de hiërarchie, besloten dat hij maar verder moet studeren. Tussen Arie en de overige gezinsleden ontstaat door de jaren heen een groot verschil van inzicht wat betreft de *werkelijke waarde* van muziek. Broers en zussen zien orgelmuziek alleen als een mooie ondersteuning van de kerkzang. Arie daarentegen ziet muziek steeds meer als een kunstvorm.

Oude kerk van Zwijndrecht, waar Arie (1946-1951) en zijn vader (1912-1946) organist waren (*Pentekening van broer Jan van Namen*).

In de oorlog en de jaren daarna wordt er doorgestudeerd met de nodige hindernissen. Oefenen in een ijskoude kerk omdat verwarmen door de week te duur is, uitvallen van elektriciteit en het niet meer veilig naar Den Haag kunnen reizen met de trein, vormen enkele van de praktische problemen. In 1948 wordt de muziekstudie in alle ernst hervat, met de twee hoofdvakken orgel en piano. In die periode speelt nog steeds indringend de vraag of er in de muziek werkelijk toekomst zit. In het naoorlogse Nederland heeft de muziekkunst geen hoge prioriteit. Zou het toch niet beter zijn in de bedrijfsactiviteiten van de familie te stappen? Het besluit om definitief voor de muziek te kiezen wordt genomen na een gesprek met zijn pianoleraar Simon Admiraal, die stelt dat de muziekcultuur goede muziekdocenten nodig heeft en ervan overtuigd is dat Arie zich hierin

Geboortehuis aan de Rotterdamseweg

Naamplaat van Arie's muziekleraar Cor Visser, nu in de collectie in de gelagkamer van De Vergulde Swaen

Arie als 8-jarige achter het orgel van de Oude Kerk (1935).

kan bekwamen. In zijn memoires schrijft Arie hierover: *Voor het eerst in mijn leven is de onzekerheid weggefallen*, hij vervolgt zijn studie om in 1950 af te studeren als muziekleraar voor piano en wordt hij toegelaten als lid van de Koninklijke Toonkunstenaarsvereniging als muziekpedagoog.

Een jaar eerder (1949) is Arie verloofd met Sonja op den Zieken, een medestudent aan het conservatorium, die daar zang studeert. Het verloofde stel is zich echter bewust dat met de inkomsten van Arie als musicus en de mogelijke inkomsten van Sonja als zangdocent, het wel 6 tot 7 jaar kan duren voordat ze een eigen huishouden kunnen inrichten. In 1951 dient zich, zoals Arie dat zelf noemt, *een nieuw perspectief* aan. Arie wordt geattendeerd op een krantenadvertentie waarin een organist/muziekonderwijzer wordt gevraagd voor Zuid-Afrika. Aanvankelijk vindt hij dit geen goed idee. Hij is op dat moment nog bezig met het afronden van zijn orgelstudie aan het conservatorium, heeft een goede lespraktijk en wordt regelmatig gevraagd concerten te geven. Ondanks dat hij zijn kansen niet hoog inschat, solliciteert hij en krijgt de benoeming. Na wat briefwisseling over de bestaansmogelijkheden in Zuid-Afrika, besluit hij te gaan. Vooralsnog zonder zijn verloofde, waarmee hij afspreekt *verslag te doen van alles wat van belang is inzake een bestaan als musicus en of een huwelijk verantwoord zou zijn in de omstandigheden daar*.

*Trouwfoto
2 mei 1952.*

*Groepsfoto van de familie voor emigratie (1951).
v.l.n.r. onderste rij: Marie; Goverina; Lucie (echtgenote van Leen); Willy; Sonja;
Leo; Dingena (echtgenote van Jan); middelste rij: Sjaan (echtgenote van Toon);
Vader Van Namen; Arie; Margaretha; bovenste rij: Leen; Toon; Jan.*

Op 6 december 1951 komt Arie aan in Kaapstad, waarvan hij zich het uitzicht op de Tafelberg als eerste indruk nog steeds herinnert. Hij krijgt een functie als organist/muziekleraar in Molteno en begint zich vertrouwd te maken met de organisatie van het muziekonderwijs in Zuid-Afrika. Wegens het ontbreken van voldoende toekomstperspectief in Molteno wordt na enkele jaren een functie aanvaard in Caledon. Arie wordt daar verantwoordelijk voor pianolessen aan lagere en middelbare schoolkinderen, krijgt de leiding over twee koren en wordt aangesteld als kerkorganist. Hier vindt ook zijn eerste optreden op de radio plaats. In januari 1966 krijgt Arie een functie aangeboden als docent bij de universiteit van Potchefstroom. Op dat moment woont en werkt hij in Kimberly, geniet daar het nodige aanzien en heeft geen dringende reden om van baan te veranderen. Toch besluit hij op het aanbod van de universiteit in te gaan. Tot zijn pensionering zal hij verbonden blijven aan de P.U. voor C.H.O. (Potchefstroom Universiteit voor Christelijk Hoger Onderwijs). De aanstelling als docent wordt respectievelijk gevolgd door het lectorschap, een senior lectorschap en geeft hij college in een steeds groeiend aantal aan muziek gerelateerde vakken. Met de nodige trots kijkt Arie hierop terug, de dubieuze vooruitzichten in de muziek, zoals deze in zijn jeugd werden voorgespiegeld, zijn volledig gelogenstraft.

Na positieve berichten van Arie uit Zuid-Afrika besluit zijn verloofde Sonja snel over te komen. Op 2 mei 1952 trouwen zij in Port Elisabeth, nog geen half jaar nadat Arie in Z-A was aangekomen. Op 27 augustus 1953 wordt hun eerste kind Leendert geboren. De jaren daarna zal het gezin uitgebreid worden met 3 dochters: Sivera, Helene en Anneke. Gebeurtenissen waar steeds reikhalzend naar wordt uitgezien zijn bezoeken van familieleden vanuit Holland, dan wel zelf op bezoek naar Nederland te gaan. De spits wordt afgebeten door Arie's vader, die eind 1953 voor een half jaar naar Z-A vertrekt. In die tijd was een dergelijke reis blijkbaar nog zo uitzonderlijk, dat de plaatselijke pers hiervan gewag maakte. In de decennia daarna vinden er meerdere familiebezoeken plaats zowel vanuit als naar Zuid-Afrika. In 1971 heeft Arie recht op zogenaamd lang verlof en komt hij samen met zijn vrouw Sonja en de dochters Helene en Anneke

voor een half jaar naar Zwijndrecht. Ondanks dat hij op vakantie is laat zijn vak hem niet los.

Op 26 november 1971 en 18 december 1971 wordt respectievelijk in de Ichtuskerk en de Bethelkerk een orgelconcert gegeven. Aan het laatste concert werkt ook Marco Bakker mee. Tijdens deze verlofperiode wordt Arie ook verzocht het orgel te bespelen bij de begrafenis van zijn oud-leraar Cor Visser.

In 1986 besluit Arie gebruik te maken van de pensioenregeling van de universiteit in Potchefstroom. Helaas is Sonja dan al enkele jaren hulpbehoevend, nadat zij in 1982 een beroerte heeft gehad. In januari 1987 vestigen zij zich in Zwijndrecht, heel toepasselijk voor hen als musici, aan de Mozartlaan 178. In de daarop volgende jaren wordt er gependeld tussen

Zuid-Afrika en Nederland.

Voor zowel Arie als Sonja betekent het heen en weer reizen ook het afwisselen van ziekenhuizen in Pretoria en Dordrecht. Tijdens de periodes van verblijf in Zuid-Afrika wordt de functie van examiner aan de Unisa (Universiteit van Suid Africa) voortgezet. Voor de uitvoering van de nodige zorgtaken wordt Sonja steeds gehuisvest in de regio waar de examens plaatsvinden. Juist tijdens de uitoefening van zijn functie als examiner in september 1991

ontvangt Arie het bericht dat Sonja is overleden.

L. v. Namen gaat naar Z.-Afrika

De heer L. van Namen Azn., Rotterdamseweg 110, die bijna 75 jaar oud is, ziet nog niet op tegen een hele verre reis, ondanks zijn leeftijd. Op 20 October a.s. zal deze zeer bekende Zwijndrechtse figuur n.l. met de „Zuiderkruis“ uit Amsterdam vertrekken naar Zuid-Afrika. De heer v. Namen gaat een half jaar op bezoek bij z'n zoon Arie, die in Molténo organist en muzikleraar is.

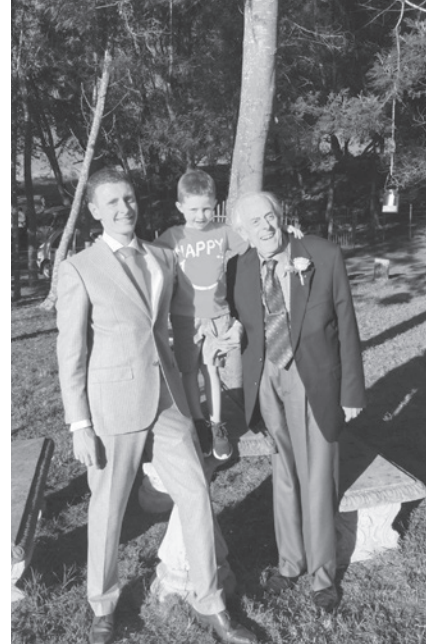
De reis over zee zal ongeveer 17 dagen duren en in Kaapstad hoopte de heer Van Namen zijn zoon te ontmoeten. De reis naar de plaats Molténo, een afstand van ongeveer duizend kilometer, zal in de luxe-auto van Arie worden gemaakt.

Plaatselijke pers bericht over Z-A reis vader van Namen

In 1992 hertrouwt Arie met Lavinia Voorendyk, die hij kent sinds de eind jaren zeventig toen hij haar orgelles gaf. Arie typeert dit moment als de aanvang van de derde periode in zijn leven. Het huis in Zwijndrecht wordt per 1 februari 1997 opgezegd, omdat daar maar maximaal 5 maanden per jaar gebruik van wordt gemaakt. De jaren vanaf deze periode worden gekenmerkt door een groot aantal reisbestemmingen. Safari's in Botswana en Zimbabwe en reizen naar Tsjechoë en Rusland worden afgewisseld met meerdere vakanties in eigen land. Met enige regelmaat wordt ook Nederland aangedaan voor bezoeken aan de overzeese familie en bekenden. Maar vanaf 2007 wordt het levens-tempo van Arie en Lavinia grotendeels bepaald door specialistenbezoek en medische behandelingen. Overzeese reizen worden niet meer gepland, behalve in 2012 toen er nog eenmaal de reis naar Nederland door Arie ondernomen wordt, o.a. om de 65-ste verjaardag van zijn neef Leo bij te wonen. Hij is dan inmiddels 86 jaar en benut zijn verblijf voor een laatste ronde bezoeken aan, veelal ook hoogbejaarde, vrienden en bekenden.

In Afrika zelf wordt ook meermalen per jaar het natuurgebied van de familie Voorendyk in Molopo bezocht. Dit paradijselijk oord midden in de natuur is een favoriete bestemming van veel familieleden. De groepsfoto, die in januari 2014 is

gemaakt in Molopo, toont de familie zoals deze inmiddels is uitgegroeid. Met overduidelijke trots memoreerde Arie daar dat het hem toch gelukt was een aardig gezelschap voort te brengen, nadat hij als eenling in december 1951 in Zuid-Afrika aanlandde. Van de 19 personen op de foto zijn er vijftien kinderen, echtgenoten van kinderen, kleinkinderen en vrienden/vriendinnen daarvan.

Maart 2016: Arie met Elwin en Lev, (achter)kleinkinderen van zijn broer Jan

Op dit moment hebben Arie en Lavinia in Pretoria een woning, in een complex waar zelfstandig wordt gewoond, maar medische of verpleegkundige zorg direct voorhanden is. In maart van dit jaar trouwde kleindochter Irene met Michael. Deze huwelijks-voltrekking vond plaats in George, zo'n 1000 km vanaf Pretoria. Arie stapte op het vliegtuig om zodoende bij het feest aanwezig te zijn. De trouwrij vond plaats enkele dagen voor zijn 90e verjaardag. Bij de feestelijkheden waren ook Elwin, Masha, Lev en Malena aanwezig. Elwin en Lev zijn respectievelijk kleinzoon en achterkleinzoon van Arie's broer Jan. Alhoewel niet in directe lijn van afstamming, genoot Arie van de ontmoeting met de beide Van Namens, die de *dynastie* voortzetten.

Voor dit artikel is gretig gebruik gemaakt van een 140 pagina's dik boekwerk, waarin Arie zijn memoires heeft beschreven. Afgesloten wordt met de overname van de laatste twee zinnen van die memoires, in de oorspronkelijke Suid-Afrikaanse taal. *Tot op hierdie stadium van my memoires was ons bevoorreg om soveel van die wêreld te kon geniet. Met dankbaarheid kan ons terug sien op 'n arbeidsame lewe en 'n goeie rusperiode daarna.*

Familiefoto in Molopo 2014, 1e en 3e van links op de tweede rij van onder: Arie en Lavinia

Het zwijn van Zwijndrecht

Op een herfstachtige dag in 2005 wandelde een oude man samen met zijn kleinzoon door het centrum van Dordrecht. Na een deel van het *rondje Dordt* gelopen te hebben besloten ze voldaan terug naar huis te gaan. Ze liepen naar de Hooikade: de aanlegplaats van de waterbus richting Zwijndrecht. Igor was veertien jaar oud en woonde al zijn leven lang in Zwijndrecht. Het was een slimme, maar vooral nieuwsgierige jongen. Grootvader stond dikwijls versteld van de parate kennis die zijn kleinzoon bezat. Vandaag zou de situatie omgekeerd zijn, doordat Igor zijn opa had gevraagd om uit te leggen waarom de gemeente waarin zij woonden Zwijndrecht werd genoemd.

Het verhaal was grootvader bekend en hij begon te vertellen: *Heel lang geleden was er een veerman tussen Swindrecht en Dordrecht. Zijn naam was Karel, al wisten de meeste mensen dat in het begin niet. Deze vriendelijke man was eerst lange tijd visser geweest, maar toen hij steeds vaker mensen naar de overkant bracht kwam er alsmaar minder van zijn oorspronkelijke bezigheid terecht.*

De visser verdiende er niet minder door, want al vroeg hij er niets voor, toch gaven de mensen hem forse vergoedingen voor zijn diensten. Karel die zich als visser tamelijk eenzaam voelde, vond zijn nieuwe manier van leven waarin hij zo nu en dan tussen de mensen was aangenamer. Hij besloot dan ook te stoppen met vissen en zijn boot voortaan als veerpont te gebruiken.

Een timmerman uit het dorp die hij nog kende uit zijn jeugd hielp hem bij wat noodzakelijke maar kleine aanpassingen aan zijn boot, zodat de mensen niet langer tussen de draden en visnetten hoefden te staan.

Inmiddels hebben Igor en zijn grootvader de Hooikade in het zicht gekregen en omdat ze de waterbus net zien wegvaren heeft opa alle tijd om verder te vertellen:

Wat onveranderd was gebleven na de verbouwing van zijn boot was een hoekje voor zijn trouwe metgezel: zijn hond, die hij Victor noemde. Het dier was onafscheidelijk van hem. De hond betekende veel voor hem, temeer omdat hij besepte dat zijn

Begin 2006 heeft Goedegebuure notariaat ter gelegenheid van de onthulling van het *Zwijn van Zwijndrecht*, een verhalenwedstrijd uitgeschreven. Het zwijn is een prachtig beeld gemaakt door de Dordtse kunstenaar Margreet Huisman, geplaatst in de voortuin van het kantoor aan de Rotterdamseweg 40. De vraag was om een verhaal te schrijven over het zwijn van Zwijndrecht. Een deskundige jury, onder andere bestaande uit Marcel Deelen, Ronald Roël en Henk te Veldhuis, heeft 3 winnende verhalen uitgekozen uit de ruim 40 inzendingen. Een daarvan is onderstaand verhaal van Nathan de Groot uit Zwijndrecht, die toen 18 jaar was. Het verhaal is voorgelezen door Anca Goedegebuure in februari van dit jaar op een van de wintervoorleesavonden, omdat het ook over de Historische Vereniging in De Vergulde Swaen gaat.

Het zwijn van Zwijndrecht.

eenzame bestaan op het water er kleurloos uit had gezien zonder Victor. Waar hij op het water gezelschap had aan zijn trouwe hond, had hij op het land een mogelijke nog trouwere schimmel. Het paard wachtte namelijk dagelijks op dezelfde plek totdat Karels laatste overtocht erop zat. Nadat hij zijn bootje had vastgelegd, was hij altijd blij zijn paardje weer terug te zien. Hij gaf Christoffel dan dikwijls een wortel, waarna de weg naar huis werd ingezet. Victor liep onderweg al kwispelend achter hen aan. Het kwam ook af en toe voor dat zij in groter gezelschap 's avonds naar huis gingen.

Zo waren er bijvoorbeeld dagen dat de overtochten door weersomstandigheden vroegtijdig stopten. Reizigers die dan gestrand waren en nergens een slaapplek dachten te vinden, wachtten bij het paard tot de veerman zijn boot naar tevredenheid had vastgelegd. Daarna kwam Karel zelf naar zijn schimmel en nam zo wel eens deze vreemden in zijn kleine huis, hoewel daar nauwelijks ruimte voor was.

Terwijl Igor in het verhaal op ging had de waterbus intussen aangelegd. Ze stapten aan boord en meteen vroeg hij zijn opa om verder te vertellen. Grootvader stemde in: *Karel had veel over voor mensen, ook als hij ze niet eens kende. Mensen die niet meer overgebracht konden worden, liet hij niet in de kou staan. Althans niet een hele nacht, als reiziger moest je natuurlijk wel even bij het paard wachten maar echt lang duurde dat nooit. Hoewel Christoffel ook goed zonder aandacht leek te kunnen, zag men hem opbloeien met een paar personen om hem heen. Toen hij net een begrip leek te worden, stierf het dier echter. Het was ook al een oud paard, maar het verdriet van Karel was er niet minder om. Als herinnering aan zijn dierbare schimmel maakte hij, samen met de timmerman die zijn boot had helpen aanpassen, een replica van het paard. Deze plaatste hij op de plek waar Christoffel altijd op hem wachtte. Men zou hierdoor ook na de dood van het paard op dezelfde plek wachten op de veerman die dan voor onderdak zou zorgen.*

De waterbus legt aan in Zwijndrecht en Igor vraagt: *Waar stond het paard eigenlijk en staat het er nog steeds?* Grootvader wijst op een gebouw vlakbij de aanlegplaats van de waterbus. *Daar stond het*, zei hij. *Natuurlijk is het in de loop van de tijd verdwenen, maar op deze plaats is nog wel een hotel geweest met de naam **het witte paard**. En nog steeds bevinden deze woorden zich op het gebouw. Zie je?*

Ja ..., stamelt de verbaasde Igor, maar hij meldt zijn opa dat hij nog steeds niet weet waar de naam Zwijndrecht vandaan komt. Grootvader vervolgt zijn verhaal: *Alsof het allemaal niet erg genoeg was, overleed kort daarna zijn hondje. Hij was nu nog verdrietiger en voelde zich eenzaam op zijn boot ondanks de mensen om hem heen. Karel besloot echter geen replica te maken van Victor, maar op zoek te gaan naar een ander dier dat hem zou kunnen vergezellen. Voor hij daadwerkelijk met zijn zoektocht begon, kwam er een zwaan in zijn leven. Eerst zwom de zwaan voortdurend achter het bootje aan. Na een tijdje namen de mensen aan boord stukjes brood mee om haar te voeden. De zwaan at het altijd dankbaar op. Op een dag bleef zij echter aan de kant. Toen de bezorgde Karel ging kijken wat haar mankeerde, bleek dat de zwaan last had van haar pootjes als deze bewogen. De zwaan keek hem vol ontroering aan. De dieren liefhebbende Karel wilde het dier genezen, maar wist al snel dat hij dat niet kon. De veerman bedacht ten slotte iets waar de zwaan vol van zou zijn: de zwaan mocht in het hoekje van de hond plaatsnemen, zodat de boot als het ware een veel te grote rolstoel voor hem was. De zwaan had op deze manier een prettig einde van zijn leven. De mensen zouden de vergulde uitstraling van haar nooit vergeten. Het was een bijzondere zwaan die in korte tijd veel voor Karel had betekend.*

Terwijl Igor aan de hand van grootvader de dijk af loopt, de Rotterdamseweg op, wijst grootvader hem met zijn andere hand op een gebouw aan de rechterkant van de weg: **de vergulde swaen**. Kijk Igor, zegt grootvader, dat oude gebouw is naar de zwaan van Karel vernoemd. Het was vroeger een herberg en nu dient het als museum van de Historische Vereniging Zwijndrecht. Wat bijzonder allemaal, reageert zijn kleinzoon. Dat het de tijd zo goed heeft doorstaan. Even later vraagt hij: *Ga je me nu vertellen over het zwijn van Karel?*

Grootvader glimlacht trots en bevestigend: *Dat klopt, want binnen een week nadat de zwaan stierf kwam Karel op mysterieuze wijze in aanraking met zijn volgende dier: een varkentje. Een onbekende man die zich voorstelde als Oscar wilde op een dag met zijn zwijn naar de overkant gebracht worden. Hij had alleen zelf niets waardevols bij zich om aan de veerman te geven. Karel was wel de laatste die dat een probleem vond en misschien juist daarom besloot de vreemdeling hem zijn speciale varken toe te vertrouwen, totdat hij terug zou komen. Het zwijntje voelde zich thuis in het hoekje op de boot. De man die zich had voorgesteld als Oscar is nooit teruggekomen, maar Karel meende net als andere passagiers dat hij gelijk had toen hij zei dat het een heel speciaal zwijntje was. Er ontstond een hechte band tussen het varken en veerman Karel. Het zwijntje bleek bovendien nog nuttig ook, want telkens als de boot klaar voor vertrek was knorde hij tweemaal. Hierdoor wisten de mensen aan boord dat er gevaren ging worden. Als de boot dan de bestemming had bereikt knorde het varkentje één keer, alsof het een teken van afscheid was. De veerman was dol op het varkentje, waarmee hij inmiddels perfect ingespeeld was. Maar de passagiers waren zo mogelijk nog meer in hun nopjes met deze nieuwe vriendelijke mascotte. Spoedig werd het zwijntje een veelbesproken fenomeen. Mensen uit Dordrecht kwamen speciaal voor hem kijken en brachten soms wat lekkers mee voor het varkentje dat er zichtbaar van genoot. Zo kwam er ook eens een stadse man die grapte: **Veerman, je komt zeker niet uit Swindrecht maar uit ZWIJNDrecht!** Evenals alle omstanders moest ook Karel hier erg om lachen. De grappenmaker verspreidde zijn vondst, ook de veerman begon de bestemming de nieuwe naam te geven. Er waren mensen die lachend vroegen of het plaatsje naar het zwijntje aan boord vernoemd was. Karel bevestigde dit maar al te graag en hij genoot van de verbaasde gezichten als gevolg hiervan. Op den duur wist men echter niet beter en was de oude naam vergeten. Niemand wist waarom, maar op een dag verdween het zwijntje spoorloos in zijn eigen dorp. Het dorp waar we nu doorheen lopen, Igor. Het is ondertussen flink gegroeid, maar men is de naamgever niet vergeten. Althans de paar mensen die het weten, die vergeten dit verhaal nooit meer. Om ervoor te zorgen dat meer mensen dit verhaal te horen krijgen is er op de plek waar het zwijntje voor het laatst gezien is een beeld van hem verschenen. Als je hier naar links kijkt, kun je het zien. Het staat daar in de tuin. Wat een apart verhaal, dit had ik niet gedacht, is de eerste reactie van Igor. Hij voegt er aan toe: *U bent zeker wel blij dat het zwijntje er staat.* Ja, antwoordt grootvader. Waarop Igor opmerkt: *Ik ook, want ik denk dat anders de mensen het verhaal niet geloven.**

Nadat de vloer door onze klusploegers Wim Oudakker en Tinus van der Meer van een nieuwe beitslaag is voorzien, worden naaldhakken in de gelagkamer geweerd.

13e seizoen Wintervoorleesavonden succesvol verlopen

Vier gastlezers zaten in de maand februari in de stoel naast de open haard in de stijkkamer. Geheel in de sfeer van deze traditionele woonkamer luisterden de aanwezigen naar:

- Ronald Roël met o.a. *Herinneringen aan het rijke roomse leven* van auteur Martin Ros;
- René van den Berg met prachtige passages uit de literaire werken van Louis Couperus;
- Anca Goedegebuure met een reis door het leven in een bloemlezing van gedichten. Als toegift een van de verhalen over het Zwijndrechtse Zwijntje, dat op pagina 10 en 11 van deze krant is afgedrukt;
- Nelleke van Pelt met de bestseller *En je kwam niet terug*; een oorlogsverhaal van Marceline Loridan-Ivens waar je stil van wordt;
- Ton Delemarre moest begin maart wegens ziekte verstek laten gaan en wil heel graag het volgende seizoen in de herkansing.

Op 20 april alsnog een prachtige afsluiting:

De overvolle agenda's van burgemeester Dominic Schrijer en Gerard de Wit lieten de aansluitend geplande slotvoorleesavond niet eerder toe dan op 20 april jl. Het enthousiaste optreden met *Verhalen en Muziek van Bach en Bernstein* was de moeite van het wachten meer dan waard geweest. Op een authentiek kistorgeltje bracht Gerard, voor de pauze, met verve, werken van Johann Sebastian Bach ten gehore, geassisteerd door Dominic op klarinet. Na de pauze was componist Leonard Bernstein de keuze van Dominic. De overeenkomsten en verschillen van twee onsterfelijke componisten werden door beide heren uitvoerig belicht in een vaak geestige cross-over. Voeg daarbij de bijzondere combinatie van instrumenten en bespelers en de avond is meer dan geslaagd te noemen en *smaakt zelfs naar meer*. De liefhebbers konden in de pauze een authentiek drankje nuttigen zoals boerenjongens of advocaat. Na het voorlezen werd er alle avonden nagepraat. Na de geslaagde reeks avonden dit seizoen zullen in het jaarplan 2017 deze activiteiten zeker weer een plaatsje krijgen.

Gerard de Wit (l) en Dominic Schrijer (r) combineren verhalen met muziek.

Nieuwe aanwinsten voor de zomerzon

Dikwijls worden we aangenaam verrast met historische objecten, foto's of documenten, die ons verstrekt worden als gift en dan een plaatsje krijgen in onze collectie. Als het dan een bijzondere vermelding waard is, schrijven we daarover in deze Mededelingenkrant.

Nu echter kunnen we wel een héél bijzondere gift melden, namelijk 20 spiksplinternieuwe terrasstoelen. De vorige waren echt aan vervanging toe, dus is dit geschenk een welkome vervanging van ons buitenmeubilair. Een blije en gulle vrijwilliger (die anoniem wil blijven) heeft ons deze cadeau gedaan. Vanaf deze plaats nogmaals een welgemeend woord van dank gericht aan de gulle gever, namens alle vrijwilligers en bestuursleden. Hier worden we blij van ...!

Colofon

De Vergulde Swaen Mededelingenkrant is een uitgave van, voor en door leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor de Oudheidkamer. Verschijnt (minstens) 3x per jaar. Overname van tekst en beeld is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

ISSN: 1571 – 9766. Oplage: 750 exemplaren. Kopij inleveren voor volgende uitgave: uiterlijk 1 augustus 2016.

Redactieadres: Rotterdamseweg 55, 3332 AC Zwijndrecht of via e-mail: verguldeswaen@telfort.nl. De "Vergulde Swaen" is geopend elke woensdag en zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur en 's zondagsmiddags van 14.00 tot 17.00 uur. Informatie en reserveringen: Telefoon 078 - 612 56 81. www.swaen.org